

SAULĖS ENERGIJOS GINČAI ARBITRAŽE – PALANKUS POSŪKIS INVESTUOTOJAMS

Dr. Rimantas Daujotas

Doktorantas, Karalienės Marijos Universitetas

Vyresnysis Teisininkas

APB „Motieka ir Audzevičius“

Gynėjų g. 4, Vilnius, Lietuva

www.rdaujotas.com

El. p.: rimantasdaujotas@gmail.com

Šiuo metu Ispanijos atžvilgiu tarptautiniame arbitraže yra pateikta net 30 ieškinių dėl sumažintų saulės energijos supirkimo tarifų. Nors ir laimėjusi pirmąjį investicinio arbitražo ginčą, Ispanija praeitą savaitę pralaimėjo ginčą prieš Britų investicijų fondą investavusį Ispanijos saulės energijos rinkoje. Gegužės 4 d. paskelbtame sprendime [ICSID byloje](#) *Eiser Infrastructure Limited and Energia Solar Luxembourg Sarl v Kingdom of Spain* tribunolas nusprendė, kad Ispanija pažeidė investuotojų teises ir turės sumokėti 180 mln. EUR nuostolių ir palūkanų dėl sumažintų saulės energijos supirkimo tarifų.

Kaip ir kiti investuotojai saulės energijoje, Britų investicinis fondas investavo Ispanijoje dar prieš 2008 m. krizę, kuomet valstybė siūlė dosnias subsidijas saulės energijos sektoriui. Analogiški investuotojų ieškiniai buvo pateikti ir šiuo metu yra nagrinėjami prieš Italiją, Čekiją, Rumuniją ir Bulgariją. Nors Lietuva taip pat sumažino saulės energijos supirkimo tarifą, tačiau iki šiol investicinių ginčų išvengė.

Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad paprastai investiciniame arbitraže ieškinio senatis netaikoma, o Lietuva yra pasirašiusi daug iki šiol galiojančių dvišalių investicijų skatinimo ir apsaugos sutarčių, investuotojų ieškinių prieš Lietuvą galimybė išlieka. Lietuva taip pat yra prisijungusi prie Energetikos Chartijos Sutarties, kurios pagrindu investuotojai iš daugiau nei 50 šalių taip pat gali reikšti ieškinius dėl jų teisių pažeidimo saulės energijos rinkoje.

Gegužės 4 d. sprendimas prieš Ispaniją gali būti vertinamas kaip palankus posūkis tarptautiniams investuotojams saulės energetikoje, nes šis sprendimas sukūrė palankų precedentą ir kitų šalių tarptautiniams investuotojams.